

Nepředchází

US25045581

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

ÚSTAVNÍ SOUD
Joštova 8, 660 83 Brno

Došlo dne: 21-07-2025 1

krát Přílohy: 1

Vyřizuje: [Signature]

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0011108/25

Odesílatel JUDr. Jan Malý, Ph.D., advokát

Věc: Návrh na zrušení části zákona s návrhem na přednostní projednání věci - Skupina senátorů

Doručeno: 21. 7. 2025 21:18:30

K Rukám:

ID zprávy: DZ-231868

Do vlastních rukou: Ne

Email/DS: pxjgyys

Spisová značka:

SP. Zn. Odesílatele: 2025/084

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Příloha je validní	1.-Plná-moc-advokáta.pdf		
Podpis je platný	1.-Plná-moc-advokáta.pdf	SERIALNUMBER=P783938, G=Alexandr, SN=Liolias, CN=Mgr. Alexandr Liolias, OU=1, O="Mgr. Alexandr Liolias, advokát", OID.2.5.4.97=NTRCZ-05449243, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	2.-Podpisová-listina-skupiny-senátorů.pdf		
Podpis je platný	2.-Podpisová-listina-skupiny-senátorů.pdf	SERIALNUMBER=P783938, G=Alexandr, SN=Liolias, CN=Mgr. Alexandr Liolias, OU=1, O="Mgr. Alexandr Liolias, advokát", OID.2.5.4.97=NTRCZ-05449243, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	Návrh-na-zrušení-části-zákona-s-návrhem-na-přednostní-projednání-věci---Skupina-senátorů-250721-signed-JM.pdf		
Podpis je platný	Návrh-na-zrušení-části-zákona-s-návrhem-na-přednostní-projednání-věci---Skupina-senátorů-250721-signed-JM.pdf	SERIALNUMBER=P796563, G=Jan, SN=Malý, CN="JUDr. Jan Malý, Ph.D.", OU=1, O="JUDr. Jan Malý, advokát", OID.2.5.4.97=NTRCZ-08751340, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ
Příloha je validní	4.-Doprovodné-usnesení-senátu-č.-86-ze-schůze-konané-dne-22.-1.-2025.pdf		
Podpis je platný	4.-Doprovodné-usnesení-senátu-č.-86-ze-schůze-konané-dne-22.-1.-2025.pdf	SERIALNUMBER=ICA - 10139212, SN=Knotek, G=Jan, E=knotekj@senat.cz, O="Česká republika - Kancelář Senátu, CN=Jan Knotek, C=CZ	C=CZ, OID.2.5.4.97=NTRCZ-26439395, O="První certifikační autorita, a.s.", CN=I.CA EU Qualified CA2/RSA 06/2022
Příloha je validní	3.-Pozměňovací-návrh-poslankyně-Renáty-Zajíčkové.pdf		

Neobsahuje žádné podpisy	3.-Pozměňovací-návrh-poslankyně-Renáty-Zajíčkové.pdf		
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S906210, CN=Informační systém datových schránek – produkční prostředí, OU=Digitální a informační agentura, O=Digitální a informační agentura, OID.2.5.4.97=NTRCZ-17651921, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

DO DATOVÉ SCHRÁNKY

Ústavní soud
Joštova 8
660 83 Brno 2

ÚSTAVNÍ SOUD Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne: 21-07-2025	1
____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje: _____	

V Brně dne 21. 7. 2025

Nepředchází

Navrhovatelé: Skupina senátorů

(identifikace jednotlivých senátorů je uvedena na přiložené podpisové listině senátorů)

Valdštejnské náměstí 17/4, 118 01 Praha 1

za skupinu senátorů jednájí senátoři: **Mgr. Jan Grulich a Mgr. Jiří Růžička**

právně zastoupeni **JUDr. Janem Malým, Ph.D.**, advokátem ev. č. ČAK: 19608, se sídlem
Moravské náměstí 754/13 602 00 Brno

Za účasti: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky

Sněmovní 176/4, 118 26 Praha 1 – Malá Strana

a

Senát Parlamentu České republiky

Valdštejnské náměstí 17/4, 118 01 Praha 1 – Malá Strana

Návrh na zrušení části zákona spojený s návrhem na přednostní projednání věci
ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1 a § 39 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších
předpisů

Přílohy:

1. Plná moc advokáta
2. Podpisová listina skupiny senátorů
3. Pozměňovací návrh poslankyně Renáty Zajíčkové
4. Doprovodné usnesení Senátu č. 86 ze schůze konané dne 22. 1. 2025.

I.

Vymezení napadených ustanovení zákona

- 1.1. Navrhovatelé tímto ve smyslu ustanovení § 64 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, podávají návrh na zrušení části zákona č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, v platném znění (dále jen „**zákon o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny**“), konkrétně jeho ustanovení § 2 odst. 5 a odst. 6, ve znění:

(5) Ředitel základní školy může v dohodě se zřizovatelem stanovit výhradně pro cizince zápis k základnímu vzdělávání v době od 1. června do 15. července. Cizinec nemůže v této škole podat přihlášku k zápisu konaném v termínu podle § 34 odst. 2 nebo § 36 odst. 4 školského zákona.

(6) Pokud ředitel školy stanoví zápis podle odstavce 5, oznámí místo a dobu jeho konání nejpozději spolu s oznámením místa a doby konání zápisu podle školského zákona. Na zápis podle odstavce 5 se vztahují pravidla pro zápis podle školského zákona, s výjimkou termínu konání podle § 34 odst. 2 a § 36 odst. 4 školského zákona.

(dále jen „**napadená ustanovení zákona**“ nebo také „**napadená právní úprava**“).

II.

Rozpor napadených ustanovení zákona s ústavním pořádkem ČR

- 2.1. Navrhovatelé shledávají rozpor napadených ustanovení zákona s ústavním pořádkem České republiky, a to především s ústavními principy zakotvenými v následujících článcích:

- čl. 6 Ústavy České republiky, upravujícím nutnost dbát na ochranu práv menšin při rozhodování většiny; dále
- čl. 1 Listiny základních práv a svobod zakotvujícím princip rovnosti lidí v důstojnosti i v právech;
- čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod stanovujícím zákaz diskriminace v přístupu k lidským právům a svobodám;
- čl. 33 odst. 1 Listiny základních práv a svobod zajišťujícím právo na vzdělání a zakotvujícím povinnou školní docházku;
- čl. 28 Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené v českém právním řádu jako sdělení (tehdejšího) Federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 104/1991 Sb., která zakotvuje právo dítěte na vzdělání a též povinnost signatářských států zavést pro všechny děti bezplatné a povinné základní vzdělání;
- čl. 2 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

(vyhlášeného jako sdělení Federálního Ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.),
definujícího nepřipustnost odepření práva na vzdělání.

III.

Vylíčení průběhu schvalování napadených ustanovení zákona

- 3.1. Napadená ustanovení zákona byla do zákona o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vnesena zákonem č. 24/2025 Sb., a to na základě poslaneckého pozměňovacího návrhu ke sněmovnímu tisku č. 727 podaného poslankyní Renátou Zajíčkovou dne 18. 9. 2024 (dále jen „**pozměňovací návrh poslankyně Renáty Zajíčkové**“ nebo také „**pozměňovací návrh**“)

Důkaz:

- *Pozměňovací návrh poslankyně Renáty Zajíčkové*

- 3.2. Hlasování o návrhu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky proběhlo dne 18. 12. 2024 jako hlasování č. 73 (hlasování o pozměňovacím návrhu) a hlasování č. 74 (hlasování o návrhu zákona jako celku) v rámci 123. schůze.

- 3.3. Senát Parlamentu České republiky k návrhu zákona v rámci projednání dne 22. 1. 2025 nepřijal usnesení, nicméně na základě diskuze vedené ve výborech a na schůzi Senátu přijal doprovodné usnesení č. 86, kterým:

- doporučil vládě, aby zajištění vzdělávání žáků-cizinců (osob s dočasnou ochranou), bylo v příštím roce upraveno novelou zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invází vojsk Ruské federace, jiným způsobem než prostřednictvím možnosti konání zápisu ve více termínech;
- doporučil, aby nebylo prodlužováno automatické opakování zápisů do škol v odlišných termínech;
- vyzval, aby v letošním školním roce (roz. 2024/2025) k tomuto opatření docházelo pouze ve zcela výjimečných případech a ne plošně.

Důkaz:

- Doprovodné usnesení Senátu č. 86 ze schůze konané dne 22. 1. 2025.

- 3.4. Právní úprava napadených ustanovení zákona nabyla účinnosti ke dni 11. 2. 2025.

IV.

Protiústavnost postupu schválení napadených ustanovení zákona a nesrozumitelnost přijaté právní úpravy

- 4.1. Úvodem je třeba konstatovat, že napadená ustanovení zákona byla do zákona včleněna na základě pozměňovacího návrhu, který neprošel standardním připomínkovým řízením jako zbylá část přijímaného právního předpisu, a nemohl být tak v žádném případě předmětem

odborné diskuze.

- 4.2. Dále byl pozměňovací návrh prezentován pouze s velice stručným odůvodněním bez toho, aby k němu vznikla např. důvodová zpráva podložená daty a odbornými stanovisky. Přestože navrhovaná změna představuje závažný zásah do práv zranitelné skupiny cizinců s dočasnou ochranou a vytváří diskriminující právní úpravu, jež by měla být vždy odůvodněna legitimním důvodem, nebyl zde uveden žádný takový důvod, který by nepochybně ospravedlňoval vznik této nerovnosti. Odůvodnění, které bylo k pozměňovacímu návrhu předloženo, není dostačující, neboť postrádá konkrétní fakta, data a odborná stanoviska, která by prokázala nezbytnost a přiměřenost dotčené legislativní změny.

Důkaz:

– *Pozměňovací návrh poslankyně Renáty Zajičkové*

- 4.3. Předkladatel návrhu zákona nadto zřejmě vůbec nehodlal do úpravy zápisů k základnímu vzdělávání zasahovat a upravovat tuto problematiku nově, neboť účelem zákona byla především změna mechanismu prodlužování dočasné ochrany a zavedení nového typu dlouhodobého pobytu, doplnkově pak úpravy v sociálním zabezpečení držitelů dočasné ochrany, nikoli tedy otázka vzdělávání.
- 4.4. Z dosavadních vyjádření pronesených ve veřejném prostoru je přitom zřejmé, že pokud by předmětná ustanovení součástí původního legislativního návrhu byla, byla by předmětem připomínkování rovněž ze strany odpovědného resortu, jímž je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, které veřejně prezentovalo svůj nesouhlas s návrhem.
- 4.5. Rovněž je již ze shora uvedeného přijatého doprovodného usnesení zřejmé, že na návrhu v žádném případě nepanovala široká shoda, naopak byl předmětem poměrně rozsáhlé diskuze a neobdržel pozitivní stanoviska ani ve výběrech Senátu Parlamentu České republiky.
- 4.6. Jak bylo zmíněno výše, účelem zákona byla především změna mechanismu prodlužování dočasné ochrany a zavedení nového typu dlouhodobého pobytu. Účel zákona neměl směřovat k úpravě vzdělávání, a proto zcela vybočuje z toho, čeho má předmětný zákon dosáhnout. Podle judikatury Ústavního soudu: „ústavně konformní výklad ustanovení, jež upravují právo podávat pozměňovací návrhy k projednávanému návrhu zákona, vyžaduje, aby pozměňovací návrh skutečně toliko pozměňoval předkládanou právní úpravu, tzn. v souladu s požadavky tzv. pravidla úzkého vztahu, podle kterého se pozměňovací návrh musí týkat téhož předmětu návrhu, který je v legislativním procesu právě projednáván, by daný pozměňovací návrh neměl vybočit z omezeného prostoru vyhrazeného pozměňovacím návrhům v podobě extenzivního překročení předmětu projednávaného návrhu zákona.“ (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06).
- 4.7. Při posuzování obsahu a účelu jak původního návrhu zákona, tak i předmětného pozměňovacího návrhu, je dle Ústavního soudu třeba zkoumat, zda se obsah a účel obou zkoumaných předmětů zásadně liší. (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06). Ve věci napadených ustanovení zákona je třeba konstatovat, že předmětný pozměňovací návrh vybočil z omezeného prostoru vyhrazeného pozměňovacím návrhům,

jelikož se v dané věci významně rozchází účel navrhovaného zákona a účel pozměňovacího návrhu. Jinými slovy, je zřejmé, že šlo jen o tzv. pozměňovací návrh, ve smyslu formálním, nikoliv však ve smyslu materiálním (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06). Z toho důvodu podle navrhovatelů způsob přijetí napadených ustanovení zákona nejenže odporoval předmětným ustanovením zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny (dále jen „jednacím řád PS“), ale současně, a především došlo také k narušení principu dělby moci, s důsledky pro principy tvorby souladného, přehledného a předvídatelného práva, které Ústavní soud spojuje s atributy demokratického právního státu (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 77/06). Takovým postupem došlo také k obcházení institutu zákonodárné iniciativy ve smyslu čl. 41 Ústavy České republiky a porušení práva vlády vyjádřit se k návrhu zákona ve smyslu čl. 44 Ústavy České republiky.

- 4.8. Zjednodušeně lze říci, že samotný legislativní proces, který vedl k přijetí napadených ustanovení zákona byl protiústavní. Napadená ustanovení zákona mají povahu tzv. legislativního přílepku, který v právním řádu, vybudovaném na demokratických právních principech, kde ústřední roli hraje právě striktní dodržování principu dělby moci, nemá prostor.
- 4.9. Ve vztahu k proceduře přijímání napadeného ustanovení zákona navrhovatelé dále vyjadřují pochybnosti ohledně samotného přijetí pozměňovacího návrhu. Jak vyplývá ze stenoprotokolu a z videozáznamu ze 123. schůze Poslanecké sněmovny, v prvním hlasování (č. 69) byl předmětný pozměňovací návrh zamítnut. Následně proběhla dvě další hlasování o jiných pozměňovacích návrzích a teprve poté se přihlásil poslanec Radek Vondráček s námitkou. Poslanecká sněmovna této námitce vyhověla (hlasování č. 72) a v opakovaném hlasování (č. 73) byl pozměňovací návrh přijat. V tomto případě nejde o námitku vyjádřenou při hlasování ani bezprostředně po něm, jak vyžaduje § 76 odst. 5 zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Tedy o takové námitce nemělo být hlasováno a měl platit výsledek prvního hlasování (č. 69), jak tomu ostatně bylo s druhou námitkou poslankyně Heleny Válkové. **Navrhovatelé jsou toho názoru, že v tomto případě došlo ke zneužití institutu vznést proti hlasování námitku, což je další důvod, proč byl legislativní proces protiústavní.**
- 4.10. Konečně pak navrhovatelé poukazují i na nejednoznačnost a neurčitost znění napadených ustanovení zákona. V souladu s čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod platí, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Ve vztahu k tomuto ústavnímu principu odborná literatura uvádí, že: „když čl. 2 odst. 3 užívá pojem „zákon“, nelze vycházet pouze z formálních požadavků kladených na tento pojem, ale i z požadavků materiálních (materiální výhrada zákona). Proto nepostačuje, aby zákon, má-li vyvolávat zákonodárcem zamýšlené účinky, naplňoval například toliko procedurální pravidla stanovená pro jeho přijetí, ale musí vykazovat i jistou kvalitu.“¹ **Mezi atributy, které je třeba klást právním předpisům dle Ústavního soudu patří mj. i předvídatelnost, srozumitelnost**

¹ HUSSEINI, Faisal. Čl. 2 [Povaha státu, uplatňování jeho moci a postavení jednotlivce v jeho rámci]. In: HUSSEINI, Faisal, BARTOŇ, Michal, KOKEŠ, Marian, KOPA, Martin a kol. Listina základních práv a svobod. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 47.

a vnitřní bezrozpornost zákona (srov. Nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 1/12). Právě pokud jde o otázku určitosti a srozumitelnosti zákona, dovolují si navrhovatelé poukázat na to, že napadená ustanovení zákona z jejich pohledu tyto atributy nenaplní. **Přestože se v § 2 odst. 5 zákona hovoří o řediteli základní školy a o zápisu k povinné školní docházce, odkazuje ustanovení na § 34 odst. 2 školského zákona, který však upravuje zápis k předškolnímu vzdělání.**

- 4.11. Výše zmíněné skutečnosti lze shrnout tak, že napadená ustanovení zákona byla do právního předpisu včleněna formou pozměňovacího návrhu, který nesouvisel s původním účelem a předmětem projednávaného zákona. **Tento pozměňovací návrh neprošel řádným připomínkovým řízením, nebyl předmětem odborné diskuse, nedisponoval řádným odůvodněním, a také nebyl v souladu s vůlí iniciátora původního návrhu zákona.** Podle judikatury Ústavního soudu, konkrétně nálezu sp. zn. Pl. ÚS 77/06, je vkládání takto materiálně nesouvisejících ustanovení do zákonodárných návrhů považováno za tzv. legislativní přílepek. Legislativní přílepky jsou v rozporu s ústavněprávními principy, neboť narušují transparentnost a předvídatelnost právního řádu a jsou neslučitelné s požadavky demokratického právního státu, kde je zásadní striktní respektování dělby moci mezi jednotlivými články státní moci. V daném případě byl navíc zneužit institut námítky proti hlasování, čímž došlo k dalšímu porušení řádného zákonodárného procesu a obcházení zásad stanovených jednacím řádem Poslanecké sněmovny. Tyto skutečnosti představují důvodnou pochybnost o ústavnosti přijetí napadených ustanovení zákona.
- 4.12. Napadená ustanovení zákona rovněž vykazují neurčitost a nedostatečnou srozumitelnost, což odporuje základním požadavkům vyplývajícím z čl. 2 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod, jakož i z relevantní judikatury Ústavního soudu (např. Pl. ÚS 1/12). Právní předpisy musejí být nejen formálně zákonem, ale musí také materiálně vyhovovat požadavku předvídatelnosti, srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti. V konkrétním případě je patrné, že napadená ustanovení zákona odkazují na ustanovení, které řeší odlišnou právní problematiku (zápis k předškolnímu vzdělávání místo zápisu k povinné školní docházce), čímž způsobuje aplikační nejistotu a znemožňuje adresátům zákona přesně určit, jaká práva a povinnosti z něho vyplývají. Takováto neurčitost je v rozporu se zásadou právní jistoty a předvídatelnosti práva, která je imanentní demokratickému právnímu státu. Z těchto důvodů je naplněn důvod pro zrušení napadených ustanovení zákona Ústavním soudem.

V.

Protiústavnost napadených ustanovení zákona

- 5.1. **Podstatou napadených ustanovení zákona je umožnění vypsání tzv. zvláštního termínu zápisu k základnímu vzdělávání, a to po dohodě ředitele konkrétní základní školy se zřizovatelem.**
- 5.2. Tzv. zvláštní termín zápisu se dle napadených ustanovení zákona má konat v termínu od 1. 6. do 15. 7. běžného roku a **má se týkat výhradně cizinců, kterým byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana podle zákona o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.**

- 5.3. Tato kategorie cizinců dle napadených ustanovení zákona není oprávněna podat přihlášku k zápisu v základních školách, které uplatní tento postup, v řádném termínu stanoveném dle ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen „školský zákon“), který se ve vyhláše v měsíci dubnu.
- 5.4. Odůvodnění pozměňovacího návrhu poslankyně Renáty Zajíčkové konstatuje, že obsah napadených ustanovení zákona: *„napomůže rovnoměrnému rozložení cizinců podle zákona č. 65/2022 Sb. mezi jednotlivými školami, tj. jejich lepší integraci do většinové společnosti. Touto možností se umožní ředitelům a zřizovatelům škol lépe pracovat s kapacitami a rovnoměrněji umísťovat ukrajinské děti do prvních tříd.“*

Důkaz:

– Pozměňovací návrh poslankyně Renáty Zajíčkové

- 5.5. Konstatování, že napadená ustanovení zákona napomohou rovnoměrnému rozložení cizinců mezi jednotlivými školami a tím i „jejich lepší integraci do většinové společnosti“, není podloženo žádnými konkrétními empirickými daty, studií nebo analýzou dopadů. Navrhovatelé se zásadně ohrazují proti tomuto stručnému a čistě účelovému odůvodnění předmětného pozměňovacího návrhu a protiústavnost napadených ustanovení zákona odůvodňují následovně.

A. Segregace jako reálně hrozící důsledek napadených ustanovení zákona

- 5.6. Dle navrhovatelů napadená právní úprava umožňuje přijímání v demokratickém právním státě nepřijatelných diskriminačních opatření ve vzdělávání, která nesledují žádný legitimní cíl, který by přijetí takových opatření ospravedlnil. Přijetím předmětné právní úpravy navíc hrozí, že tato opatření budou do budoucna rozšiřována na jiné skupiny obyvatel.
- 5.7. Takový postup je bezpochyby v rozporu citovanými ustanoveními ústavního pořádku České republiky (viz čl. 2 tohoto návrhu). Při praktické aplikaci napadených ustanovení zákona, tedy v případě, kdy ředitelé základních škol po dohodě se zřizovateli přistoupí ke stanovení termínu zápisu „výhradně pro cizince“, resp. pro držitele dočasné ochrany, bezpochyby dojde k situaci, kdy pro tento „zvláštní termín zápisu“ nebudou již v některých základních školách k dispozici žádná volná místa, a to ani pro děti – držitele dočasné ochrany s místem pobytu ve spádovém obvodu těchto konkrétních škol. Zákonná úprava výslovně řediteli školy nezakazuje v rámci běžných zápisů v měsíci dubnu na volná místa přijmout nejen spádové uchazeče, ale i nespádové uchazeče. Nespádoví uchazeči tak „zaberou“ místa spádovým uchazečům s dočasnou ochranou. Byť platí, že obec jako zřizovatel musí zajišťovat povinnou školní docházku podle § 178 školského zákona.
- 5.8. Pokud je někdo zřizovatelem více škol, může tento zřizovatel „určit“, které školy vyhlásí tzv. zvláštní zápis a které ne. Může například nechat proběhnout zvláštní zápis na všech školách s výjimkou jedné, kde neproběhne. Takový postup povede k tomu, že cizinci s dočasnou ochranou se budou hlásit primárně na tuto jedinou školu, kde zvláštní zápis neproběhne, a na tuto školu pak budou také přijati. Tím fakticky dojde k segregaci tím, že budou tito cizinci koncentrováni na jediné škole. Není ani vyloučeno, že se takto může dohodnout i více zřizovatelů a postupovat společně. V konečném důsledku pak napadená právní úprava

umožňuje, aby minimálně v některých oblastech České republiky vznikaly tzv. segregované školy, tedy, aby došlo ke stanovení nízkého počtu základních škol, do nichž budou mít děti – držitelé dočasné ochrany možnost se zapsat a vykonávat zde povinnou školní docházku.

- 5.9. Je nepochybné, že takové opatření, vedoucí ve svém důsledku potenciálně ke vzniku či rozšíření segregace ve školství, je v rozporu jak s aktuálním stavem vědeckého poznání v oblasti vzdělávání, tak s ústavně zaručenými právy dětí, které taková segregace může potenciálně postihnout.
- 5.10. V současné době je již po provedení mnoha průzkumů, analýz a jiného vědeckého zkoumání (nikoli pouze v kontextu České republiky, popř. střední Evropy, nýbrž celosvětově) obecně známo, že umísťování dětí s určitou znevýhodňující charakteristikou (kdy se především může jednat o etnický původ, jiný mateřský jazyk, sociální vyloučení, zdravotní znevýhodnění apod.) do specifických typů škol znamená ve svém důsledku zvyšování školní neúspěšnosti, horší přístup takové skupiny k zaměstnání (a s tím související ekonomické ztráty) a zhoršování zdravotního stavu osob postižených segregací (což opětovně vede ke značným nákladům na zdravotní systém)²; **naproti tomu odstranění segregace vede jak ke snižování míry trestné činnosti ve společnosti, tak zvyšování společenské soudržnosti, důvěry v demokratické principy a všestranný společenský rozvoj, kterým se bezpochyby vydává a chce do budoucna vydávat Česká republika nejen svou právní úpravou.**³
- 5.11. Napadená ustanovení zákona tak tedy nepochybně jdou proti těmto snahám a znamenají v oblasti vzdělávání významný regres, protikladný rovněž k doporučením mezinárodních institucí směřovaných k České republice v posledních letech. V tomto kontextu lze konkrétně zmínit, že *Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+* schválená vládou ČR stanovuje jako svůj Strategický cíl 2 zajištění rovného přístupu ke kvalitnímu vzdělávání. **K uskutečnění tohoto cíle pak mj. volí cestu omezení segregačních tendencí ve školství** (opatření č. 3 v kapitole 2.2 věnované disparitám a segregaci). Citovaná strategie jednoznačně uvádí, že „k segregačním (roz. na základě etnicity) tendencím může vést účelové využívání spádovosti ve městech“, přičemž též pojmenovává negativní důsledky segregace ve školství především v podobě nižší školní úspěšnosti a nižšího dosaženého vzdělání (a tím i nižší dosažené kvalifikace pro pracovní

² Vzhledem k tomu, že problematice segregace ve vzdělávání byla v posledních letech věnována značná odborná pozornost, je k tématu dostupná řada odborných zdrojů, které ke shora uvedeným závěrům dochází. Především je přitom možno odkázat na analýzu *Nerovnosti ve vzdělávání jako zdroj neefektivity*, vypracovanou v roce 2020 organizací PAQ research a think-tankem IDEA, která se věnuje jak konkrétní situaci segregace ve školství, tak jejím dlouhodobým dopadům především na ekonomickou situaci státu a regionů; dále pak na zprávu Úřadu vlády České republiky - Agentury pro sociální začleňování *Analýza segregace v základních školách z pohledu sociálního vyloučení* (2019), zabývající se mj. otázkami segregace v kontextu integrace specifických skupin do většinové společnosti, a konečně přímo v kontextu situace dětí - držitelů dočasné ochrany (tj. válečných uprchlíků) na studii *Trauma dětských válečných uprchlíků z Ukrajiny v kontextu vzdělávání, zveřejněnou v časopise Studia Paedagogica* (ročník 28, č. 1, rok 2023) autorek A. Preissové Krejčí, L. Mackové a U. Chododové, **jejímž výsledkem je jednoznačné doporučení integrace těchto dětí do hlavního vzdělávacího proudu za účelem jejich úspěšné integrace a zlepšování jejich psychického stavu.**

³ Přitom je nutno podotknout, že právě z těchto důvodů Česká republika zejména prostřednictvím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy přistupuje v posledních letech k uplatňování desegregačních opatření vzhledem k veškerým skupinám dětí a vydává se cestou inkluze.

uplatnění). Strategie, jako cestu k omezení segregace ve školství, doporučuje nejen podporu škol, které již segregací postiženy jsou, nýbrž rovněž metodickou práci se zřizovateli škol v oblasti spádovosti a přijetí opatření směřujících k omezení segregačních tendencí. Je tudíž zjevné, že napadená právní úprava je v přímém rozporu s principy, které Česká republika pro účely vzdělávání zakotvila v legislativních a metodických dokumentech a které v oblasti školství zachovává.

B. Porušení mezinárodních závazků

- 5.12. Napadená ustanovení zákona neporušují pouze ústavní zákony České republiky, ale také mezinárodní závazky, k jejichž dodržování se Česká republika zavázala.
- 5.13. **Problematická právní úprava je v rozporu se zákazem diskriminace podle čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a podle čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.**
- 5.14. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva ve věci stížnosti Ponomaryov a další proti Bulharsku bylo stanoveno, že: „**diskriminací se rozumí rozdílné zacházení bez objektivního a racionálního důvodu**“ (srov. rozsudek ESLP ze dne 21. 6. 2011 ve věci stížnosti č. 5335/05 – Ponomaryov a další proti Bulharsku). Samo kritérium dočasné ochrany sice není uvedeno v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod, nicméně v případě držitelů dočasné ochrany jde o zvláště zranitelnou skupinu osob, kterým hrozí vyloučení, a v tomto případě je míra posuzovací volnosti státu velmi úzká (rozsudek ESLP ze dne 10. 3. 2011 ve věci stížnosti č. 2700/10 - Kiyutin proti Rusku, body 63 a 74).⁴ Tento názor zastává i odborná literatura (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1229, bod 44).
- 5.15. Dále např. podle Obecného doporučení č. 30 (2005) Výboru OSN pro odstranění rasové diskriminace, který se týká diskriminace cizinců, mají státy odstranit překážky, které cizincům brání v požívání hospodářských, sociálních a kulturních práv, zejména v oblasti vzdělání, bydlení, zaměstnání a zdraví a č. 31 - zabránit segregaci ve školství a uplatňování rozdílných standardů zacházení s cizinci na základě rasy, barvy pleti, rodinného, národnostního nebo etnického původu na základní a střední škole s ohledem na přístup k vyššímu vzdělání.
- 5.16. **Pokud odůvodnění předmětného pozměňovacího návrhu citované výše uvádí, že efektem napadené právní úpravy bude zlepšení „rovnoměrného rozložení cizinců (...) mezi jednotlivými školami“, pak v tomto odůvodnění jednoznačně absentuje způsob, jakým by měla tato právní úprava „rovnoměrnému rozložení“ dětí – držitelů dočasné ochrany napomoci. Při takovémto zásahu do základních práv by navrhovatelé očekávali, že bude návrh v odůvodnění podroben otázkám či výzkumu, který stanoví, že opatření jsou proporcionální a směřují tak k přiměřenému legitimnímu cíli.**
- 5.17. Do jisté míry by bylo možno pochopit motivaci napadené právní úpravy, pokud by např. možnost

⁴ Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1229, bod 44.

tzv. vyhrazených zápisů byly určena toliko pro školy, které je již nutno hodnotit z důvodu vysokého počtu žáků – držitelů dočasné ochrany jako segregované, a opatření by mělo směřovat k ukončení tohoto stavu. **Právní úprava k tomuto nicméně zcela nepochybně nesměřuje, protože neobsahuje jakýkoli mechanismus, který by určoval situace, v nichž je možno o tzv. vyhrazeném zápisu rozhodnout, a též neobsahuje „pojistku“ proti svévolnému postupu ředitelů, popř. zřizovatelů škol, kteří by se bez jakéhokoliv relevantního důvodu rozhodli, že děti – držitele dočasné ochrany nepřijmou, potažmo jim např. na určitém území vymezili toliko jednu školu.** Takové situace by pak byly zcela zjevně nepřijatelné, nicméně napadená právní úprava k nim poskytuje zákonný prostor.

C. Diskriminační efekty napadených ustanovení zákona (resp. porušení principu rovnosti)

- 5.18. Z hlediska ústavně zaručených práv, a to především práva na vzdělání a zákazu diskriminace či jiného rozdílného zacházení z důvodů národního původu, jazyka či příslušnosti k etnické či národnostní menšině je přitom zjevné, že není přijatelná právní úprava, na jejímž základě by bylo znemožněno určité skupině obyvatel (určené v tomto případě typem pobytového oprávnění) konat povinnou školní docházku dle podmínek stanovených zákonem a platných pro veškeré ostatní subjekty v téže situaci (tj. nástupu k této docházce).
- 5.19. **Faktickým vyřazením jedné skupiny žáků základních škol z možnosti docházky do spádových škol (což by byl neodvratitelný efekt tzv. vyhrazených zápisů) dochází ke zcela zjevné diskriminaci příslušníků této skupiny při realizaci práva na vzdělávání, a to bez jakýchkoli individuálních důvodů, nýbrž ve zcela plošném rozsahu.** Tato situace je o to závažnější, pokud se jedná o vzdělávání v rovině povinné školní docházky, kdy je předmětné skupině žáků, potažmo jejich zákonných zástupců, podstatně zkomplikována možnost plnění povinnosti (a zároveň práva) dané zákonem.
- 5.20. Uvedené vede k porušení čl. 28 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, který stanoví, že státy „zavádějí pro všechny děti bezplatné a povinné základní vzdělání“. **Přijatý zákon jde zcela proti tomuto cíli a namísto podporování a rozšiřování přístupu k základnímu vzdělávání, jak předpokládá Úmluva, naopak určitým dětem přístup k základnímu vzdělávání komplikuje.**
- 5.21. Napadená právní úprava dále zakládá neodůvodněnou nerovnost i mezi jednotlivými skupinami cizinců (v širším slova smyslu). Cizinci bez dočasné ochrany (s místem pobytu ve spádovém obvodu) se účastní běžného zápisu a mají stejný nárok na přijetí jako čeští občané (s místem trvalého pobytu ve spádovém obvodu). Oproti tomu cizinci s dočasnou ochranou jsou znevýhodněni oproti ostatním cizincům. **Samotné rozlišovací kritérium dočasné ochrany pak postrádá jakoukoliv racionalitu. Právní úprava tak vede k absurdním důsledkům, že je pro cizince výhodnější nepožívat dočasné ochrany, aby se na ně nevztahovaly tzv. zvláštní zápisy.** Přitom dočasná ochrana poskytuje ochranu osobám, které byly náhle donuceny k odchodu z domova v důsledku vojenské agrese – svůj odchod si nemohly napláňovat.
- 5.22. **Napadená ustanovení tedy porušují princip rovnosti v natolik intenzivní míře, že rovněž dochází i k zásahu do práva na vzdělání. Tato právní úprava proto vytváří naprosto neakceptovatelnou nerovnost, která svou intenzitou zasahuje do základních práv a svobod** (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 6. 1995, sp. zn. Pl. ÚS 4/95 a ze dne 18. 8. 2004, sp. zn.

Pl.ÚS 7/03)

- 5.23. Nadto tím, že ve vztahu přijaté právní úpravě neproběhla řádná veřejná diskuze a odůvodnění předmětného pozměňovacího návrhu je zcela nedostatečné, nabývá přijatá právní úprava prvků svévolí tím, že není jasné, na jaké jiné veřejné hodnoty se takový postup odvolává (srov. nález Ústavního soudu ze dne 18. 8. 2004, sp. zn. Pl.ÚS 7/03). **Při zvýhodnění určité skupiny musí zákonodárce dbát o to, aby zvýhodňující přístup byl založen na objektivních a rozumných důvodech (legitimní cíl zákonodárce) a aby mezi tímto cílem a prostředky k jeho dosažení (právní výhody) existoval vztah přiměřenosti** (nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11). **V tomto případě však objektivní a rozumné důvody pro uplatněný rozdílný přístup neexistují** (srov. nález Ústavního soudu ze dne 21. 1. 2003, sp. zn. Pl.ÚS 15/02).
- 5.24. V tomto kontextu je následně nutno připomenout, že rovněž dřívější judikatura Ústavního soudu (např. nález sp.zn. III. ÚS 1068/22), potažmo Nejvyššího soudu (např. rozhodnutí sp.zn. 25 Cdo 473/2021), se jednoznačně vyjádřila v neprospěch segregáčních opatření ve vzdělávání. Toto je rovněž v souladu s judikaturou mezinárodních soudů, která je v těchto otázkách rovněž zcela konzistentní, přičemž je možno citovat např. rozsudek ESLP ve věci Szolcsán proti Maďarsku, sp.zn. 24408/16, a koneckonců i rozsudek ve věci D.H. proti České republice, sp. zn. 57325/00 (byť tento se konkrétně týkal segregace uskutečňované prostřednictvím zařazování určité skupiny dětí do zvláštních škol). Judikurní závěry se přitom shodují v tom, že i v případech jednotlivců (např. dětí se zdravotním znevýhodněním) je nutno zachovávat jejich právo na vzdělávání za vytvoření odpovídajících podmínek, kdy výjimkou takového postupu může být pouze situace, kdy by takové podmínky znamenaly pro konkrétní školu nepřiměřenou zátěž. Dále judikatura dospěla k jednoznačnému stanovisku, že: **„méně příznivé zacházení v případě rasové segregace představuje již samotné oddělování (separování) příslušníků dotčené rasové či etnické menšiny, a není tedy nutné, aby byly kumulativně přítomny horší hmotné či nehmotné podmínky pro segregovanou skupinu.“** (rozsudek NS sp.zn. 25 Cdo 473/2021), kdy existenci segregace dovozuje již *a priori* z nadměrného zastoupení žáků určitého rasového či etnického původu v určitém místě a čase.
- 5.25. **Rasovou, etnickou a obdobnou segregaci potom jak judikatura, tak zákonná právní úprava (především v podobě zákona č. 198/2009 Sb., antidiskriminačního zákona, v platném znění) pokládá za obecně nepřipustnou.** *Per analogiam* je tudíž zřejmé, že z hlediska ústavně zaručených práv nemůže obstát taková právní úprava, která by segregaci ve vzdělávání zakotvovala jako přípustné řešení závislé toliko na rozhodnutí ředitele základní školy a jejího zřizovatele, a to bez jakéhokoli zřetele na to, zda motivem tohoto rozhodnutí jsou případné nepřiměřené požadavky týkající se vzdělávání žáků s jiným mateřským jazykem (ke kterým by nicméně s ohledem na opatření přijatá ze strany relevantního resortu docházet nemělo, resp., měly by být řešeny jiným způsobem) či důvody zcela nepodstatné.
- 5.26. V konkrétních dopadech napadené právní úpravy je pak nutno uvést, že i kdyby se tzv. vyhrazené zápisy týkaly pouze omezeného počtu základních škol v rámci České republiky, s ohledem na počet držitelů dočasné ochrany (kdy většinu držitelů tohoto pobytového oprávnění nadále tvoří matky s nezletilými dětmi) by mohlo v praxi dojít ke značnému zhoršení situace mnoha rodin. Je zjevné, že pokud žáci základní školy – držitelé dočasné ochrany nebudou mít možnost

nastoupit do spádové základní školy, vytvoří se tím nutnost dojíždění většího počtu dětí do vzdálenějších škol, což ve svém důsledku může vést k neschopnosti jejich rodičů (s ohledem na demografickou situaci především samotných matek) nastoupit do zaměstnání či v tomto zaměstnání nadále pokračovat vzhledem k nutnosti děti doprovázet.

- 5.27. Osob s dočasnou ochranou je aktuálně v České republice přibližně 370 000, z čehož děti ve věku do 18 let tvoří cca 25 % (tedy asi 90 000). Tato čísla jsou dlouhodobě relativně stabilní, jak ukazuje níže přiložená přehledová tabulka (zdroj – mv.gov.cz)

rok	týden	celkem DO	z toho dětí	procent
2024 září	37	381031	96400	25,3
	38	382731	96830	25,3
	39	384558	96908	25,2
	40	379806	95711	25,2
	45	381885	92416	24,2
	50	387961	95826	24,7
	52	389263	96147	24,7
2025	5	395478	96496	24,4
	11	399302	96631	24,2
	15	367901	89399	24,3
	17	369962	89 503	24,2
		průměr	94 751	24,7

- 5.28. Jak dále vyplývá z údajů poskytnutých Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, v souhrnu za celou Českou republiku jsou kapacity základních škol dostačující.
- 5.29. V součtu je v základních škol přibližně 330 000 volných míst (při porovnání aktuální obsazenosti ve vztahu k nejvyššímu povolenému počtu žáků v základních školách zapsanému ve školské rejstříku). Zcela naplněných škol je pouze 75 z 4 341. Více než 10 % volné kapacity pak má 3 335 škol (tj. 77 % škol je naplněno na méně než 90 %). Např. i v Praze, kde je situace s naplněností nejhorší, je 173 základních škol naplněno na méně než 90 %. Případné lokální nedostatky kapacit v konkrétní základní škole jsou pak řešitelné výše uvedenými měkkými legislativními nástroji.
- 5.30. Dále pokud dojde k podstatnému snížení možnosti těchto dětí zapojit se do volnočasových a jiných podobných aktivit v místě bydliště, což dále poznamená jejich možnost plnohodnotné integrace do české společnosti. V krajním případě by mohlo dojít i k úplnému znemožnění nástupu některých dětí – držitelů dočasné ochrany ke školní docházce, což by vedlo buďto opět ke znemožnění zaměstnání pečujících rodičů, nebo dokonce k vysoce rizikovému stavu, kdy by šlo o zásah do práva na vzdělání těchto dětí. Veškeré tyto faktory, spolu se samotnou účastí v segregovaném vzdělávání, jsou do budoucna rizikové nejen pro jednotlivce, ale rovněž s ohledem na své celospolečenské dopady.
- 5.31. V neposlední řadě je potom nutno uvést, že pokud by došlo k akceptaci obsahu napadené právní úpravy jako ústavně konformního opatření, znamenalo by to do budoucna vysoké riziko aplikace obdobného přístupu na další etnické či jinak definované skupiny (např. veškeré děti s odlišným mateřským jazykem než češtinou, děti romského původu, děti zdravotně znevýhodněné apod.). Je nepochybné, že takový stav by v žádném případě nebyl v souladu s ústavně zaručeným právem na vzdělání, s doporučeními mezinárodních organizací, jichž je Česká republika členem,

ani se zájmem společnosti jako takové. Naopak, je nutno uvést, že pokud v minulosti v některých státech došlo k segregaci určité skupiny v rámci vzdělávání, jednalo se v mnohých případech o první krok či průvodní jev rozsáhlejší diskriminace a nenávisti v rámci celé společnosti, což je bez jakýchkoli pochybností jev nežádoucí.

- 5.32. Navrhovatelé nezpochybňují, že nutností přijmout k základnímu vzdělávání vyšší počet dětí s odlišným mateřským jazykem, než češtinou se některé školy mohou ocitnout v komplikované situaci, se kterou se dosud nesetkaly; řešením této situace však v demokratickém státě v žádném případě nemůže být aplikace diskriminačních opatření vůči těmto dětem, nýbrž systémová, metodická a dlouhodobá podpora škol v integračních aktivitách ze strany státu. Napadenou právní úpravu je proto nepochybně ze všech shora označených důvodů v celém rozsahu nutno označit za rozpornou s ústavním pořádkem České republiky.
- 5.33. Dále je třeba poukázat na to, že zákon opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny v sobě obsahuje mechanismy, jak zajistit cizinci s dočasnou ochranou (základní) školu. Ustanovení § 2 předmětného zákona stanoví, že pokud spádová škola nemůže cizince přijmout, pak zřizovatel určí jinou školu. Pokud to není možné, pak určuje školu krajský úřad. A pokud by ani to nebylo možné, pak Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy určí jiný krajský úřad. Dále tento zákon umožňuje v § 7 zřizovatelům, resp. základním školám zvýšit svoji kapacitu (nejvyšší povolený počet žáků ve školském rejstříku) zjednodušeným způsobem, aby bylo možné vzdělávání všech, včetně osob s dočasnou ochranou, v základních školách zajistit. Právní úprava tedy před přijetím napadeného ustanovení obsahovala a stále obsahuje nástroje, které umožňují řešit situaci se zajišťováním povinné školní docházky, přičemž jde o postup, který je přiměřenější a šetrnější k právům žáků než napadená právní úprava.
- 5.34. S ohledem na skutečnosti uvedené v předcházejícím odstavci tohoto návrhu, které jsou zcela kardinální pro posouzení této věci je nutné konstatovat, že i pokud by Ústavní soud dospěl k závěru, že napadená právní úprava možná sleduje nějaký legitimní cíl (byť dle navrhovatelů jde o diskriminační právní úpravu), ať už by se jednalo o jakýkoliv cíl, bylo by to pro souladnost úpravy této právní úpravy s ústavním pořádkem nedostačující. V rámci testu proporcionality totiž nelze zkoumat pouze první krok, tedy otázku vhodnosti přijatého opatření, ale také další kroky, kterými jsou: potřebnost a přiměřenost, přičemž pro naplnění testu proporcionality, tedy aby právní úprava nebyla protiústavní je nutně potřeba naplnit všechny tyto kroky. Vzhledem k tomu, že napadená právní úprava před přijetím napadených ustanovení zákona obsahovala a stále obsahuje nástroje, které umožňují řešit situaci se zajišťováním povinné školní docházky cizinců, přičemž jde o postup, který je přiměřenější a šetrnější k právům než napadená právní úprava, není možné tuto právní úpravu posoudit jako ústavní.
- 5.35. Nezbytným prvkem principu proporcionality je požadavek, aby každá právní úprava, která zasahuje do rovnosti práv jednotlivců, byla skutečně potřebná. To znamená, že smí jít pouze o takové opatření, které co nejméně omezuje práva a svobody osob, přičemž zároveň sleduje legitimní cíl. Pokud existuje alternativní právní úprava, která vede ke stejnému cíli – byť jej dosahuje pomaleji – a přitom zasahuje do základních práv v menší míře, nelze právně

ospravedlnit přijetí přísnější úpravy, jež by znamenala natolik intenzivnější zásah do práv jednotlivců. V takovém případě by bylo porušeno základní kritérium nezbytnosti, které tvoří podstatu ústavně konformního posouzení proporcionality zásahu. Přijetí diskriminační právní úpravy není přípustné, pokud existuje alternativa, která je k právům šetrnější a přitom účelu dosahuje.

- 5.36. **Navrhovatelé dále doplňují, že si jsou vědomi skutečnosti, že podobná právní úprava již v minulosti byla v zákoně č. 67/2022 Sb. obsažena. V okamžiku přijetí této předchozí právní úpravy se však jednalo o zcela odlišnou situaci než dnes. Krátce po ruské agresi došlo k tomu, že velké množství osob z Ukrajiny přicházelo do České republiky, což vytvářelo velký nápor nejen na školský systém, současně se nevědělo, kolik osob přijde a jak dlouho zde zůstanou. Za takto mimořádných okolností bylo z pohledu navrhovatelů obhajitelné přijmout dočasná opatření pro řešení nastalé krize. Za těchto podmínek se jednalo o právní úpravu za dané situace nejen vhodnou, ale také i potřebnou a přiměřenou, zejména s ohledem na skutečnost, že šlo o jednorázovou právní úpravu, přijatou na určité období – konkrétně se úprava týkala vždy zápisů pro určitý kalendářní rok. Vedle toho se jednalo okamžitou reakci na bezprecedentní mimořádný stav, na který nebylo možné v dané situaci aplikovat jiné nástroje tak flexibilně. Oproti tomu v současné chvíli je situace jiná. Dnes je situace do značné míry stabilizovaná a podobné zásahy nemají legitimitu. Tomu ostatně odpovídají i postupné změny zákona opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.**

VI.

Návrh nálezu Ústavního soudu

- 6.1. Na základě všech výše uvedených skutečností navrhovatelé žádají Ústavní soud, aby vydal tento

NÁLEZ

Ustanovení § 2 odst. 5 a odst. 6 zákona č. 67/2022 Sb. o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění zákona č. 24/2025 Sb., se ruší dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

VII.

Návrh na přednostní projednání věci pro její naléhavost

- 7.1. Podle § 39 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů stanoví, že při projednání návrhů se Ústavní soud nemusí řídit pořadím, v němž mu návrhy došlo, jestliže se usnese, že věc, které se některý návrh týká, je naléhavá.
- 7.2. Navrhovatelé si na závěr dovolují Ústavní soud zdvořile požádat o přednostní projednání tohoto návrhu. Navrhovatelé si dovolují vznést tento návrh s ohledem na závažnost a naléhavost této věci danou zejména potenciálními důsledky, které mohou mít napadená ustanovení zákona na natolik zranitelnou skupinu obyvatel, jako jsou nezletilé děti válečných uprchlíků,

a s ohledem na to, že je nepochybně nežádoucí, aby možnost realizace tzv. vyhrazených zápisů přetrvala v dalších obdobích zápisů k povinné školní docházce, tedy i pro zápisy konané v roce 2025/2026 (tj. pro rok 2026/2027), a možná segregace se všemi jejími nežádoucími dopady se týkala rovněž dalšího ročníku dětí nastupujících ke školní docházce, žádají, **aby se Ústavní soud ve smyslu § 39 zákona o Ústavním soudu usnesl na tom, že věc je naléhavá a tento jimi předložený návrh projednal přednostně, mimo pořadí návrhů, v němž mu došly.**

JUDr. Jan Malý, Ph.D.
Digitálně podepsal
JUDr. Jan Malý, Ph.D.
Datum: 2025.07.21
21:13:49 +02'00'

Za Skupinu senátorů

Mgr. Jan Grulich, pověřený senátor

Mgr. Jiří Růžička, pověřený senátor

JUDr. Jan Malý, Ph.D., advokát v plné moci